

S. Sayısı : 187

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1936 malî yılı hesabı katğisine aid mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı muhasebat Riyaseti tezkeresile Posta telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1936 malî yılı katği hesabı hakkında kanun lâyihası ve Divanı muhasebat encümeni mazbatası (3/202,1/410)

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1936 malî yılı hesabı katğisine aid mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Mu. Riyaseti tezkeresi (3/202)

T. C.

Divanı muhasebat

16 - I - 1940

Sayn } U. 159837
      } H. 169

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1936 malî yılı hesabı katğisine aid mutabakat beyannamesinin bağlı olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz eylerim.

Dr. M. Reisi
S. Oran

Beyanname

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün Nafia vekâletinden Divanı muhasebata tevdi kılınmış olan 1936 malî yılı katği hesabı, Divancatedkik edilerek muhakemeleri intaç edilmiş olan muhasib hesapları ile karşılaştırarak ihtiva eylediği erkamın ilişik cedvellerdeki meşruhat nazarı dikkate alınmak şartile kabule şayan bulunduğunu arz ederiz.

- I - 1940

Birinci Reis	D. 1. Reisi	D .2. Reisi	D. 3. Reisi	D. 4. Reisi	Aza
S. Oran	F. Eke	A. Yurdakul	Â. Özgen	Fevzi Erinç	Basri Esen
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Y. Z. Aslan	C. Dincer	M. Menemencioğlu	R. Bakuy	İhsan Erenli	N. Başak
Aza	Aza	Aza	Aza	Müddeiumumî	
E. R. Ayla	F. Özbudun	Z. Orbay	M. Ali Apak	Enver Arkun	

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1936 mali yılı katği hesabı hakkında kanun lâyihası

T. C.

Başvekâlet

15 - V - 1940

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/2153

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Münakalât vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 10 - 5 - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Posta, telgraf ve telefon Umum müdürlüğünün 1936 mali yılı hesabı katği kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

İzahname

Umumî mizan

İdarenin merkez ve şubalarında vukua gelen umumî muamelâtın hulâsası olup 1936 mali yılı içinde bütçe varidat ve sarfiyatına taallük eden rakamlar imalen ve ifa edilen hizmetler arasında yapılan havale tevdiat ve tediyat ile nakli nukud, emanet ve avans gibi sair muamelâtı ifade eden harekât ile devreden bakiyeleri ve kasalar ile bankalardaki mevcud hususî hesaplarında gösterilmiştir.

Bütçe varidatı tahsilâtının muhammenatla mukayesesi

Lira	K.	
7 738 184	—	Varidat muhammenatının yekûnu
8 024 107	91	Tahsilât yekûnu
285 923	91	Tahsilât fazlası

Varidatın neveleri itibarile mukayesesi

Birinci fasıl ve idarenin belli başlı varidat membalarını teşkil eden posta varidatı muhammenatından 75876,39 lira telgraf varidatı 33561,72 lira telefon varidatı 104395,58 lira telsiz varidatı 98255,57 lira ve radyo hasılatı da 118552,63 lira fazladır. Bu fazlalıkta memleketin iktisadî inkişafı ve bu inkişafın uyandırdığı umumî refahla beraber telefon tesisatının genişlemesi, posta ve telgraf servislerinde teğmin edilen sürat ve intizam ve radyo neşriyatının idarece deruhde edilmesi üzerine programlarda yapılan yenilikler dolayısıyla rağbetin artışı büyük bir âmil olmuştur.

Mülhak bütçeli idarelerin posta ve telgraf ücretlerinde görülen 89 lira noksanlık Hudud ve sahiller sıhhat umum müdürlüğüne aid kısmın, varidat bütçesine bu mikdar fazla konulmuş olmasındandır. Mütenevvi hasılat faslındaki 38498,26 lira noksanlık bu faslı teşkil eden posta müteahhidlerinin teahhur cezalarile memur ve müstahdemlerden yapılan maaş kesmelerinin büyük bir memnuniyetle müşahede edilen azlığından ve satılacak eşya ile bina icarlarının tahmin edilen mikdarı bulmamış olmasından ileri gelmektedir. Şirketlerden teftiş mukabili alınan hasılatla görülen 400 lira noksanlık 1936 bütçesinin tanziminde radyo şirketi faaliyetinin ağustos 1936 gayesinde bitirilmesi hesab edilmiş iken bu tesisata idarece temmuz 1936 zarfında vaziyet edilip ağustos 1936 ayına âid komisyonluk ücretinin tahsiline mahal kalmamış olmasından ve İstanbul telefon müdürlüğü umumî varidatındaki 58 020,89 lira noksanlık tarifelerde yapılan tenzilâtın bidayeten tahsilât üzerinde yaptığı tesirden ve geçen seneden müdevver mebaligde görülen 47 709,83 lira noksanlık ta sene sonunda devreden bakiyenin tahmin edilen mikdarı bulamamış olmasından ileri gelmektedir.

Varidat tahakkukatının tahsilâtla mukayesesi P. T. T. varidatının tahakkuku tahsiline tâbi bulunmasından dolayı tahakkuk bakiyesi mevzu bahis olmaktadır.

Muhassasat

Lira	K.	
7 738 184	—	1936 bütçesile verilen tahsisat.
18 249	13	Tekaüd, dul ve yetim maaşları tertibine mevzu tahsisatın kifayetsizliğinden dolayı Muhasebeî umumiye kanununun 48 neî maddesine istinaden Maliye vekâletinden alınan mezuniyet tahsisatı.
37 500	—	3179 numaralı kanunla alınan munzam tahsisat.
7 793 933	13	Mecmuu muhassasat.
6 783 868	46	1936 hizmetleri için bütçeye masraf kaydolunan.
1 010 064	67	İmhası lâzımgelen muhassasat bakiyesi.

İmhası lâzımgelen tahsisatın mühim bir kısmı maaş ve ücret tasarruflarından 272 175 lirası 49 nu faslın 3 neü maddesine mevzu tahsisatından gelecek senelere sari taahhüd dolayısıyla ve mukavelesi mucibince Etimesut radyo istasyonunun inşasını taahhüd eden Markoni kumpanyasına tesisatın bitiminde mahsub edilmek üzere avans olarak verilmiş olmasından ve bakiyesi de müteferrik masraflarda yapılan tasarruflardan ibaret bulunmaktadır.

Yıl içinde görülen lüzuma binaen 3114 ve 3179 numaralı kanunlarla muhtelif fâsıllar arasında 57 900 lira ve 2208 sayılı teşkilât kanununun 10 nu ve 2822 sayılı teşkilât kanununun da 18 neî maddelerindeki salâhiyete istinaden maddeler arasında 118 777 liralık münakale yapılmıştır.

Bütçe sarfiyatı

1936 malî yılı mahsub devresi sonuna kadar o yıl bütçesine dahil muhassasata mahsuben yapılan hizmetler için 6 783 868,46 lira masraf kaydedilmiş olup bundan :

Lira	K.	
6 549 317	02	Malî yıl zarfında nakden tediye olunmuş.
193 149	72	Mayıs 1937 sonunda bütçe emanetine alınmış.
41 401	72	Avans olarak verilenlerden devrei mahsubiyede mahsubu yapılmıştır.
6 783 868	46	

1936 malî yılı zarfında hizmet ifa edildiği halde tahakkuk evrakının tekemmül edememesinden dolayı bütçeye masraf kaydedilmeyerek yeni seneye devrolunan 28 201,46 lira yukarıda bütçe emanetine alındığı söylenen 193 149,72 liraya ilâve edildiği takdirde 1936 yılı bütçesinden 1937 yılı zarfında tediyesi lâzımgelen mebalîğ 221 351,18 liraya balîğ olur.

Bütçe varidatı ile sarfiyatının mukayesesi

Lira	K.	
8 024 107	91	Varidat tahsilâtı
6 812 069	92	1936 bütçesindeki muhassasata mukabil ifa olunan hizmet karşılığı (1)
1 212 037	99	Varidat artan
(1)		
6 783 868	46	Bütçeye masraf kaydedilmiş olanlar
28 201	46	Tahakkuk evrakı elde edilemeyenler
6 812 069	92	

Nakdin kontrolü

Lira	K.	
1 212 037	99	Yukarda 1936 varidat artığı olarak gösterilen
28 201	36	Bütçeye masraf kayıtlanamamış olan hizmet karşılığı
3 084	36	Eşhas zimemi ve avanstan tahsilât
1 243 323	81	
272 175	00	Radyo istasyonu avansına verilen
971 148	81	1936 varidatının hakikî bakiyesi
189 808	13	1935 ten müdevver varidat artığı (istikraz dahil)
1 160 956	94	1936 sonundaki idareye aid hasılat
1 116 695	12	1937 ye müdevver emanet, havale ve bütçe emaneti borçları karşılığı (2)
2 277 652	06	Kasa ve bankalardaki mevcud.
(2)		
Lira	K.	
692 676	48	Havaleye olan borç
228 039	18	Emanete olan borç
195 979	46	Bütçe emanetine olan borç (Geçen seneden bakiye 2 829,74 + bu seneki 193 149,72 =)
1 116 695	12	Borç yekûnu

1936 senesinin, idarenin mülhak bütçe haline konulduğu	1933,	1934,	1935 senelerile mukayesesi	
Hakikî varidat	Bütçe sarfiyatı	Mevcud bakiye	Borç bakiyesi	Seneler
5 042 900 99	5 111 723 38	93 433 46	— —	1933
5 131 785 17	5 390 242 07	— —	145 865 88	1934
5 310 849 39	5 556 357 86	158 076 01	— —	1935
8 024 107 91	6 783 868 46	971 148 81	— —	1936

Divanı muhasebat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Di. muhasebat En.

Esas No. 1/410, 3/202

Karar No. 41

30 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü-
nün 1936 malî yılı hesabı katğisi hakkında Baş-
vekilliğin 15 - V - 1940 tarihli ve 6/2153 numaralı
tezkeresile teklif olunan kanun lâyihası Divanı
muhasebat riyasetinin 16 - I - 1940 tarihli ve
159837/169 numaralı tezkeresile gönderilen mu-
tabakat beyannamesile birlikte tedkik ve müza-
kere olundu.

Hesabı katğide yazılı muhassasat, sarfiyat ve
tahsilât ile mutabakat beyannamesi arasında
fark olmadığı yalnız âti senelerde mahsubu ya-
pılmak üzere 3010 numaralı kanun hükümlerine
göre avans olarak verilen 272 175 liranın muka-
bili tahsisatından mevkuf tutulması icabederken
bunun sehven hesabı katğiye idhal edilmemiş ol-
masından dolayı tahsisat bakiyesinin tamamen
iptali cihetine gidildiği anlaşılmiş ve mezkûr
272 175 liranın tahsisatından mevkuf tutulması
kararlaştırılmıştır.

Yukarıda yazılı karara göre kanun lâyihasına
3 ncü madde olarak yeniden bir madde ilâve
edilmiş ve kanun lâyihasının 1 ve 2 nci madde-
leri bazı kelimeleri değiştirilerek aynen ve 3 ncü
maddesi 4 ncü madde olarak tadilen ve diğer
maddeleri numaraları ile bazı kelimeleri değiş-
tirilmek suretile kabul edilmiş ve tanzim kılınan
kanun lâyihası Umumî Heyetin yüksek tasvi-
bine arz olunmak üzere sunulmuştur.

Di. Mu. En. Rs.	M. M.	Kâ.
Niğde	Çanakkale	Kastamonu
Faik Soylu	R. Bulayırılı	
Afyon	Balıkesir	Bolu
Cemal Akçın	H. Şeremetli	C. Özçağlar
Bolu	Burdur	Burdur
E. Yerlikaya	M. Sanlı	I. N. Dılmen
Erzurum	Maraş	Sivas
N. Dımlı	M. Erten	M. Gürleyük

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Posta, Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğünün
1936 malî yılı kat'ji hesab kanun lâyhası*

MADDE 1 — Posta, Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğünün (İstanbul Telefon müdürlüğü dahil) 1936 malî yılı umumî masrafı bitişik (A) işaretli cedvelde yazılı olduğu üzere 6 783 868 lira 46 kuruştur.

MADDE 2 — Bu idarenin adı geçen yıl umumî geliri bitişik (B) işaretli cedvelde gösterildiği gibi 8 024 107 lira 91 kuruştur.

MADDE 3 — Muhassasattan 1936 malî yılı içinde sarfedilemeyen ve bitişik (A) cedvelinin ayrı bir sütununda gösterilen 1 010 064 lira 67 kuruş tahsisat artığı iptal edilmiştir.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükmünü icraya Nafia ve Maliye Vekilleri memurdur.

DİVANİ MUHASEBAT ENCÜMENİNİN DE- ĞİŞTİRİLMESİ

*Posta, Telgraf ve Telefon Umum müdürlüğünün
1936 malî yılı hesabı kat'ji kanun lâyhası*

MADDE 1 — Posta ve telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1936 malî yılı sarfiyatı bitişik (A) cedvelinde gösterildiği üzere 6 783 868 lira 46 kuruştur.

MADDE 2 — Adı geçen umum müdürlüğün aynı yıl tahsilâtı bitişik (B) cedvelinde gösterildiği üzere 8 024 107 lira 91 kuruştur.

MADDE 3 — Atı senelerde mahsubu yapılmak üzere 3010 numaralı kanun hükümlerine göre avans olarak verilen ve bitişik (A) cedvelinde ayrı bir sütunda gösterilen 272 175 lira tahsisatından mevkuf tutulmuştur.

MADDE 4 — Muhassasattan 1936 malî yılı içinde sarf olunmayan ve bitişik (A) cedvelinde ayrı bir sütunda gösterilen 737 889 lira 67 kuruş tahsisat bakiyesi iptal olunmuştur.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun icrasına Müna-kalât vekili memurdur.

30 - V - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	M. Erkmen
Mü. V.		Ti. V.
A. Çetinkaya	N. Topcoğlu	

A - CEDVELİ

3010 numaralı kanun mucibince verilen avans mukabili mev-

kuf tutulan tahsisat

İptal olunan muhassasat

E.	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		3010 numaralı kanun mucibince verilen avans mukabili mev-		İptal olunan muhassasat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Memurlar maaşı	3 663 264		3 498 140	95			165 123	05
2	1683 numaralı kanunun 58 nci maddesi mucibince verilecek tekaüd ikramiyesi	30 000		24 768				5 232	
3	Muvakkat tazminat	90 000		87 076	07			2 923	93
4	Merkez müstahdemleri ücreti	21 330		20 688	65			641	35
5	Vilâyetler müstahdemleri ücreti	202 050		194 916	82			7 133	18
6	Merkez mefruşat ve demirbaşı	4 400		4 235	60			164	40
7	Merkez levazımı	4 500		4 476	59			23	41
8	Merkez müteferrikası	2 800		2 516	16			283	84
9	Vilâyetler mefruşat ve demirbaşı	35 000		34 765	26			234	74
10	Vilâyetler levazımı	82 000		79 165	42			2 834	58
11	Vilâyetler müteferrikası	20 000		18 830	45			1 169	55
12	Mütenevvi masraflar	181 000		160 106	89			20 893	11
13	Daimî memuriyet harcırahı	40 000		32 157	74			7 842	26
14	Muvakkat memuriyet harcırahı	16 500		10 469	70			6 030	30
15	Müfettişler harcırahı	15 000		14 303	37			696	63
16	Muntakaları haricinde çalıştırılacak hatbakıcıları yeymiye ve zarurî masrafları ile mühendis, fen müfettişi, makinist ve diğer fen memurlarının harcırah ve yeymiyeleri	25 000		24 048	29			951	71
17	Ücretli muhabere ve mülkâlenie masrafları	750		654	31			95	69
18	Mukannen masraflar	224 650		217 419	53			7 230	47
19	Posta masrafları	377 550		364 679	37			12 870	63
20	Telgraf ve telefon masrafları	502 000		325 685	19			176 314	81
21	Telsiz telgraf ve telefon tesisatı ile mevcudun idame ve işletmesi için mübayaa olunacak makine, alât, edevât ve malzeme bed-								

F.	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfıyat		3010 numaralı kanun mucibince verilen avans mukabili mev-kuf tutulan tahsisat		İptal olunan muhassasat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
	İle tamirleri ve amele yevmiyeleri	93 000		45 279	33			47 720	67
22	Telgraf ve telefon fabrikasına telsiz istasyonları için alınacak edviye bedeli	100		92	40			7	60
23	Radyo idare, işletme ve artist umumî masrafları	72 000		69 338	06			2 661	94
24	Bastırılacak pul ve kartların müsabaka ve sair masraflarile Bern kaleminden celbedilecek kupon ve pullar bedeli	13 117		13 088	75			28	25
25	Cevaplı kuponlar mukabilinde veya vüsulü ihtiyarî telgrafnameler için yapıştirılan ve battala kalan pullar bedeli	500		493	25			6	75
26	Nakil vasıtaları masrafı	60 000		56 734	32			3 265	68
27	Avrupa fabrikalarına gönderilecek makinistlerin harcırah ve yevmiyeleri	8 000		5 752	21			2 247	79
28	Arsa ve binaların mübayaası, istimlak inşaa ve tesisi ile mevcudların tamir ve tevsiî	120 000		118 745	30			1 254	70
29	Telgraf ve telefon fabrikası masrafı	41 500		39 731	42			1 768	58
30	Mekteb ve kurs masrafları	7 700		5 441	47			2 258	53
31	Posta, telgraf ve telefon servislerinde çalıştırılacak stajiyerler ücreti	24 000		7 662	92			16 337	08
32	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	10 500		5 769	77			4 730	23
33	Mütekaid, dul ve yetim maaşları	218 249	13	218 249	13			0	
34	Geçen yıl borçları	5 000		4 977	82			22	18
35	Eski yıllar borçları	37 629		37 005	28			623	72
36	2009 numaralı kanun mucibince Emperyal and Enternasyonal komini-kasyon limitede verilecek 1936 taksiti karşılığı	52 800		51 340	32			1 459	68

3010 numaralı
kanun mucibin-
ce verilen avans
mukabili mev-
kuf tutulan
tahsisat

F.	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		3010 numaralı kanun mucibince verilen avans mukabili mev-kuf tutulan tahsisat		İptal olunan muhassasat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
37	1935 senesinde tekaüdlükleri yapılmış olan memurlara verilecek tekaüd ikramiyeleri karşılığı	49 740		49 740					0
38	2727 numaralı kanuna istinaden emlak ve eytam bankasından yapılmış olan istikrazın faiz ve masrafı	17 000		16 270					730
39	Yılları bütçelerinde karşılığı bulunmayan borçlar	4 420		4 124	98				295 02
40	1928 - 1930 yıllarına aid olup müruru zamanı kesilmiş bulunan borçlar	3 608		3 431	72				176 28
41	1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	53 108		53 108					0
42	Daimî memur ve müstahdemler maaş ve ücreti	323 640		276 500	33				47 139 67
43	Muhtelif ücret ve aidatlar	71 400		45 353	42				26 046 58
44	Daimî memuriyet harcırahı	2 000		89	39				1 910 61
45	Muvakkat memuriyet harcırahı	12 000		9 561	28				2 438 72
46	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	3 000		16					2 984
47	Muhtelif masraflar	38 750		17 987	55				20 762 45
48	Sabit kıymetler masrafı	25 000		16 245	65				8 754 35
49	Telefon ve radyo tesis, tamir ve işletme masrafları	874 872		479 128	03	272 175	00		123 568 97
50	1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	13 506		13 506		0			0
YEKÜN		7 793 933	13	6 783 868	46	272 175	00	737 889	67

B - CEDVELİ

E.	M.	Varidatın nevi	Muhammenat		Tahsilât	
			Lira	K.	Lira	K.
1		Posta ve telgraf ve telefon hasılatı				
	1	Posta	2 350 000		2 425 876	39
	2	Telgraf	1 500 000		1 534 107	14
	3	Telefon	650 000		754 332	80
	4	Telsiz telgraf ve telefon	600 000		697 745	50
2		Resmî dairelerden maktua alınacak posta ve telgraf ücreti				
	1	Umumî bütçeye dahil dairelerden	999 785		999 785	
	2	Mülhak bütçeli dairelerden	84 831		84 742	
3		Mütenevvi hasılat	125 000		86 529	17
4		Şirketlerden teftiş mukabili alman	4 400		4 000	
5		Radyo abonelerinden alınacak ruhsatiye ücreti ve saire	60 000		178 552	63
6		İstanbul telefon umumî varidatı	906 410		848 389	11
7		İstanbul telefonunun 1935 senesinden devredilecek hasılatı bakiyesi	457 758		410 048	17
		YEKÜN	7 738 184		8 024 107	91